

УДК 338.2 : 658

[https://doi.org/10.33296/2707-0654-11\(22\)-08](https://doi.org/10.33296/2707-0654-11(22)-08)

ПРОХОРОВА ВІКТОРІЯ

доктор економічних наук, професор,
Українська інженерно-педагогічна академія,
м. Харків, Україна

ORCIDiD: <https://orcid.org/0000-0003-2552-2131>

ЗАЛУЦЬКА ХРИСТИНА

доктор економічних наук, доцент,
Національний університет «Львівська
політехніка», м. Львів, Україна

ORCIDiD: <https://orcid.org/0000-0002-4342-4925>

МАСЛАК ТЕТЯНА

аспірантка,
Національний університет «Львівська
політехніка», м. Львів, Україна

ORCIDiD: <https://orcid.org/0000-0002-9815-4387>

**МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ
ЯК АДАПТАЦІЙНА ПЕРЕВАГА
ЇХ СТРАТЕГІЧНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ**

Анотація. Результативність прийнятих рішень щодо розвитку підприємства в стратегічному періоді залежить від ефективного механізму управління обраним напрямком розвитку, сформованим адекватно умовам функціонування сучасних підприємств. Відповідно, метою статті є формування і обґрунтування структури механізму управління розвитком підприємств з позиції основної її адаптаційної переваги для ефективної стратегічної діяльності підприємств в сучасних умовах функціонування.

Для досягнення поставленої мети та вирішення основних дослідницьких завдань використано такі основні методи: теоретичного узагальнення; аналізу й синтезу; декомпозиції та структурно-логічного аналізу; порівняльного аналізу, індукції та дедукції; систематизації та узагальнення; структурно-логічний.

Обґрунтовано необхідність формування інтегрованого механізму управління розвитком підприємств як основну їх адаптаційну можливість до сучасних умов функціонування за рахунок забезпечення довгострокової конкурентоспроможної діяльності. Описано структуру інтегрованого механізму управління розвитком сучасних підприємств. Доведено доцільність виділення у

його складі окремих локальних механізмів відповідної спеціалізації (механізм перманентної діагностики параметрів розвитку; механізм забезпечення бізнес-активності; адаптаційно-комунікаційний механізм; механізм досягнення стратегічних цілей; мотиваційний механізм; механізм інтелектуалізації управлінського процесу; механізм ефективного розподілу ресурсів; механізм забезпечення інституціональної архітектоніки; механізм управління дисбалансами розвитку), які забезпечать оперативно-адекватне реагування на багатоаспектні зміни умов функціонування підприємства, а їх взаємодія сприятиме збалансованому нарощенню підприємством конкурентних переваг для ефективного функціонування в стратегічному періоді. Охарактеризовано кожен із виділених локальних механізмів та описано особливості взаємно обумовлюючого їх впливу між собою.

Ключові слова: механізм управління розвитком; стратегічний період; локальні механізми; конкурентні переваги; адаптаційна перевага.

Вступ. Зміна умов функціонування підприємств вимагає зміни систем управління ними для забезпечення їх швидкої адаптації до нових викликів в процесі еволюції ціннісних засад суспільства шляхом оперативного реагування на зростаючі потреби з метою ефективного стратегічного розвитку. Адаптувати системи управління під відповідні умови можливо через вдало сформований механізм управління.

Зміна умов функціонування сучасних підприємств знаходиться під впливом різноаспектних привабливих пропозицій, спричинених дифузією результатів різних наук, сфер, галузей діяльності, національних надбань у будь-якій галузі життєдіяльності суспільства. Наприклад, одні зміни зумовлені певною внутрішньою складовою підприємства (кваліфікацією, інноваційною активністю працівників), другі – впровадженням конкретних продуктів (техніки, технології), що формують певну інноваційність у тій чи іншій сфері, хоча виступають традиційними і мають інше призначення в основній галузі, треті – спонтанні зміни, які виникають в результаті основної діяльності підприємства, четверті – зумовлені взаємодією певних суб'єктів господарювання, п'яті – форс-мажорними обставинами в економіці певної країни тощо. Відповідно, для того, щоб адекватно відреагувати і врахувати

особливості та наслідки усіх можливих змін, механізм управління, який забезпечить оптимальну адаптацію підприємства до цих умов і сприятиме його конкурентоспроможному стратегічному розвитку, повинен складатися із низки локальних, що підтримають функціонування та його розвиток в стратегічному періоді з ключових в конкретний період часу сторін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В науковій літературі широко описано механізми управління і обґрунтовано необхідність та доцільність їх застосування залежно їх специфіки вирішення конкретних проблем управління [7; 11; 12; 18; 20], сфери [2; 5; 6; 10; 13; 15; 19], галузі [1; 2; 3; 6; 15; 21] та рівня [4; 8; 9; 14; 16; 17; 22] застосування тощо. Однак, наявність такого значного і різностороннього переліку досліджень свідчить про необхідність формування механізму управління, який дозволить максимально комплексно враховувати особливості умов функціонування сучасних підприємств та оперативно реагувати на будь-які динамічні і непередбачувані їх зміни шляхом формування вагомих конкурентних переваг забезпечення ефективного стратегічного розвитку підприємства.

Мета статті. Запропонувати і обґрунтувати структуру механізму управління розвитком підприємств з позиції основної її адаптаційної переваги для ефективної стратегічної діяльності підприємств в сучасних умовах функціонування.

Виклад основного матеріалу. Для ефективного стратегічного розвитку сучасних підприємств пропонуємо формувати інтегрований механізму управління (рис.1), що складається із низки локальних, які дозволяють підприємству не лише адаптуватися до нестабільного зовнішнього і внутрішнього середовищ за рахунок їх сукупної взаємообумовленої реалізації, а й мінімізувати негативний або максимізувати позитивний їх вплив у власних інтересах використовуючи специфічні особливості кожного із локальних механізмів. Реалізація кожного із поданих механізмів забезпечить підприємству

досягнення конкретних власних поставлених цілей і отримання певних результатів, які обумовлюють та впливають на результати і цілі інших пов'язаних механізмів, що дозволить раціоналізувати управлінські рішення та забезпечити чітке, оперативне та ефективне виконання конкретної функції управління, що в сукупності призведе до збалансованості управління розвитком підприємства.

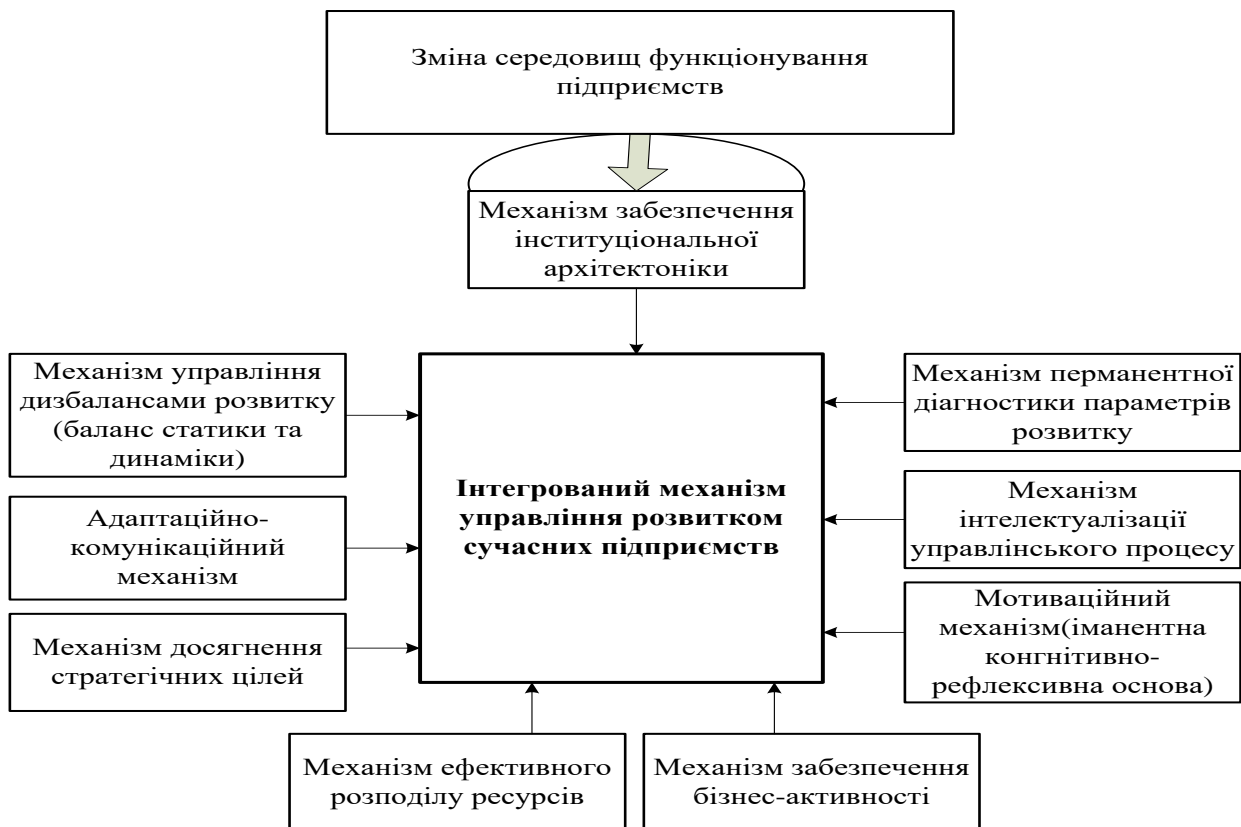

Рис. 1. Структура інтегрованого механізму управління розвитком сучасних підприємств

Механізм перманентної діагностики параметрів розвитку сприяє безперервному надходженню інформації про поточний стан підприємства, рівень виконання його бізнес-процесів, особливостей чинників зовнішнього середовища і поведінку відповідних стейкхолдерів, опрацювання якої сприяє визначенню рівня розвитку підприємства і прийняття ефективного рішення щодо вибору його стратегічного напрямку.

Результати застосування механізму перманентної діагностики запускають наступний механізм забезпечення бізнес-активності, зміст якого зводиться до формування і вибору ефективних варіантів розвитку підприємства в обраному напрямку шляхом перегрупування і раціоналізації бізнес-процесів підприємства, уточнення структури його бізнес-одиниць тощо. При чому, реорганізація структури бізнес-процесів, бізнес-одиниць та підприємства повинна забезпечити його результативну адаптацію до виниклих умов функціонування сучасних підприємств. Крім того, виникає питання ситуативної адаптації, пов'язаної з техносферою комунікаційного простору, сферою інформаційних ресурсів, семіосферою, системою соціально-комунікаційних каналів. У психологічному, особливо чуттєво-емоційному, плані виникає потреба в адаптації до незвичних умов спілкування та комунікаційних впливів на людину. Відповідно виникає потреба в адаптаційно-комунікаційному механізмі, який повинен узгоджувати комунікаційні відносини: у системі «суспільство – галузь» нові нормативно-правові акти стосовно виробничої діяльності, де головним ресурсом і предметом праці є інформація; у системі «підприємство-споживачі» максимально повне інформативне наповнення вимог до продукції та особливостей задоволення окремих потреб; у системі «партнери (постачальники) – підприємство – точної поінформованості щодо пропозицій та умов співпраці; у системі «підприємство – працівники» – ефективного донесення вимог, змісту роботи та заходів стимулювання; у системі «підприємство – суспільство» – поширення рішень, які зумовлюють трансформаційні процеси в економічній системі тощо.

Використання попередніх механізмів дозволить сформувати цілі розвитку підприємства і обрати можливі варіанти їх досягнення. Максимальне досягнення встановлених цілей забезпечить відповідний механізм досягнення цілей за рахунок окреслення оптимального шляху результативного досягнення кожної із них через ініціювання розробки, формування та впровадження

обґрунтованого комплексу стратегій у безперервному режимі.

Оскільки ефективна інтерпретація та втілення результатів окремих механізмів залежить від продуктивної та в певних моментах креативно-інноваційної роботи працівників, спричиненої відповідним рівнем їх стимулювання, що є результатом вдалого мотиваційного механізму. Враховуючи особливість розвитку сучасних підприємств, яка передбачає об'єднання зусиль із привабливими стейкхолдерами, мотиваційні заходи повинні стосуватися не лише працівників, а й відповідних зовнішніх партнерів. Реалізація обраних стратегій забезпечення максимального досягнення поставлених цілей є трудомістким і витратним процесом, особливо для бізнес диверсифікованих підприємств, що вимагає застосування відповідних цифрових технологій. Однак, розвиток процесу цифровізації знижує роль доцільності та важливості людини, але в конкретний проміжок часу лише від потенційних людських ресурсів залежить ефективний розвиток цифрових технологій та формування інтелектуалізації управлінських процесів. Відповідно, для раціоналізації процесів цифровізації та інтелектуалізації системи управління розвитком сучасних підприємств активованих ефективними мотиваційними заходами, необхідно застосувати механізм інтелектуалізації управлінського процесу. Застосування даного механізму дозволить, окрім цифрової інтерпретації отриманих даних щодо діяльності підприємства, що є базою прийняття відповідних рішень подальшого його розвитку, ще й особистісної інтерпретації отриманих даних відповідними спеціалістами, що дозволить прийняти креативні управлінські рішення, які є адаптивно-ефективними в сучасних умовах розвитку.

Оскільки, діяльність будь-якого суб'єкта господарювання чи виконання певного процесу характеризується обмеженістю ресурсного забезпечення, то основна креативність при управлінні розвитком сучасних підприємств стосується раціонального розподілу можливостей та ресурсів забезпечення

ефективної реалізації обраних стратегій, необхідних для максимального досягнення поставлених цілей. Умовою оптимального виконання таких заходів є використання механізму ефективного розподілу ресурсів, який забезпечивши раціоналізацію ресурсного забезпечення окремих бізнес-процесів та окреслення шляхів їх можливого залучення, конкретизує послідовність, оптимізує час та підвищує рівень досягнення певних цілей розвитку підприємства в сучасних умовах розвитку.

Механізм забезпечення інституціональної архітектури необхідний для побудови структурованої єдності інститутів, що утворюються із правил, норм, стереотипів, традицій, установ та результатів інших механізмів з метою створення лаконічних утворень, що є основою ефективного розвитку сучасних підприємств, у їх співвідношенні із сутністю та загальним естетичним планом структури соціально-економічної системи для забезпечення результативності перетворювальної діяльності направленої на довгострокове конкурентоспроможне функціонування підприємства згідно з закономірностями внутрішньої системи.

Результати дослідження впровадження стратегічного управління як вітчизняними, так і зарубіжними підприємствами дозволяють зробити висновки, що для забезпечення ефективних коректив стратегічних планів необхідним є передбачити досить детальну інформацію щодо строків, відповідальності та механізмів внесення змін, а також можливостей внесення змін в найкоротші терміни від часу виявлення конкретних стратегічних проблем. Тобто, зміни мають бути обґрунтованими, очікуваними та сприйматися як необхідний нормальний процес, що можливо із використанням механізму управління дисбалансами розвитку, який дозволить співставляючи реальні значення рівня розвитку із плановими (цільовими) прослідковувати невідповідності, а за рахунок результатів механізму досягнення стратегічних цілей, який забезпечив окреслення можливих ліквідаційних заходів у випадку

виникнення певних стратегічних проблем, оперативно їх ліквідувати, сприявши подальшій результативній реалізації стратегічних заходів максимального досягнення поставлених цілей ефективного розвитку підприємства відповідно трансформаційних процесів в сучасних умовах функціонування.

Висновки. Середовище функціонування сучасних підприємств диктує жорсткі умови, в яких досягнення та утримання стратегічних конкурентних переваг і конкурентного статусу можливо лише за наявності потужного управлінського інструментарію, застосування якого дозволить підприємству оптимізувати витрати за допомогою раціонального використання наявних ресурсів і забезпечення можливості їх нарощення, врахувавши основні параметри діяльності та розвитку підприємств як у зовнішньому, так і внутрішньому середовищі. Це можливо шляхом своєчасної розробки та реалізації низки локальних механізмів управління розвитком підприємства. Результати дослідження особливостей функціонування сучасних підприємств дозволили виділити наступні локальні механізми, які доцільно реалізовувати для оперативної адаптації сучасних підприємств до існуючих умов їх функціонування: механізм перманентної діагностики параметрів розвитку; механізм забезпечення бізнес-активності; адаптаційно-комунікаційний механізм; механізм досягнення стратегічних цілей; мотиваційний механізм; механізм інтелектуалізації управлінського процесу; механізм ефективного розподілу ресурсів; механізм забезпечення інституціональної архітектоніки; механізм управління дисбалансами розвитку. З метою забезпечення єдиного ефективного стратегічного напрямку розвитку сучасного підприємства такі локальні механізми повинні комплексно взаємодіяти між собою, при чому, таким чином, щоб їх взаємно обумовлюючий вплив між собою створив належні умови і засади ефективної реалізації загального механізму управління розвитком підприємства спрямованого на створення відповідних конкурентних переваг його довгострокового функціонування.

Використана література:

1. Бурмака М.М. Управління розвитком підприємства на прикладі підприємств будівельної галузі: монографія / М.М. Бурмака, Т.М. Бурмака. Харків: ХНАДУ, 2011. 204 с.
2. Гаєвська Л. М. Мотиваційний механізм управління трудовим потенціалом підприємства хлібопекарської промисловості. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Вип.1 (18). С 91-94.
3. Гаркуша О.Ю. Концептуальний підхід до формування механізму управління розвитком виноробного підприємства. *Вісник Херсонського державного університету*. 2014. Вип. 6. Ч. 2. С. 128-133.
4. Єлецьких С. Я. Внутрішня структура механізму управління стійким розвитком підприємства. *Економічний вісник Донбасу*. 2016. № 3 (45). С. 183-187.
5. Єрешко Ю. О. Сутність і структура механізму управління грошовими потоками підприємства. *Економічний вісник НТУУ «КПІ» : збірник наукових праць*. 2011. № 8. С. 20-25.
6. Єфіменко Н.А. Механізм управління відтворенням якості основного капіталу машинобудівних підприємств. *Актуальні проблеми економіки*. 2010. № 7(109). С. 94-102.
7. Ладыко Л. Н. Механизм обеспечения экономической безопасности предприятия: сущность и структура. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія: Економічні науки*. 2014. № 3. С. 123-126.
8. Ліпенцев А. В., Поляк О. В. Основні напрямки формування механізмів надання управлінських послуг органами влади. *Теоретичні та прикладні питання державотворення*. 2008. № 2. – URL: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/tppd/2008-2/08lavrov.htm/08lavrov.htm>.
9. Механизм управления предприятием: стратегический аспект / В.С. Пономаренко, Е.Н. Ястремская., В.М. Луцковский и др. Харьков: Изд. ХГЭУ, 2002.
10. Паламарчук О. М. Сутність та формування організаційно-економічного механізму управління конкурентоспроможністю підприємства. *Економічний вісник університету*. 2011. Вип. 17/2. – URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Evu/2011_17_2/Pa_x001D_lamarchuk.pdf.
11. Полінкевич О. М. Адаптивний механізм управління змінами у бізнес-структурах в умовах COVID-19. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. № 2(6). (2020). С. 173-182.
12. Побережець О. В. Механізм управління результатами діяльності промислового підприємства. *Економіка: реалії часу*. № 6(22). 2015. С.199-205.

13. Прохорова В. В., Залуцька Х. Я., Ус Ю. В. Формування мотиваційного механізму у стратегічному управлінні диверсифікованого підприємства. *Naukovyj Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 2021. (1). С.177-185.
14. Раєвнева О.В. Управління розвитком підприємства: методологія, механізми, моделі: монографія / О.В. Раєвнева. Х. : ВД «ІНЖЕК», 2006. 496 с.
15. Свістунов О. Механізм управління технологічним оновленням підприємств машинобудівної галузі. *InterConf*, (39). 2021. – URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/article/view/7841>.
16. Тімченко О., Черепанова В. Економічний механізм управління підприємством. *Технічний прогрес та ефективність виробництва. Вісник НТУ «ХПІ»*. 2015. № 59 (1168) с. 3-6.
17. Дергач А. В., Дюгованець О. М., Гончар Г. П. Механізм управління діяльністю стартапів. *Економіка та держава*. 2021. № 8. С. 79-84.
18. Фурсов О. І. Формування організаційно-економічного механізму управління основними засобами в умовах реструктуризації підприємств. *Держава та регіони. Серія: економіка та підприємництво*. 2010. № 1. С. 198-205.
19. Цвігун Т.В. Механізм управління ризиками в системі управління підприємством. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент*. 2017. Вип. 23(2) С. 9-13. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2017_23%282%29_4.
20. Чорна О. М., Мацнєва О. О. Механізм управління прибутком підприємства в Україні. – URL: http://fbi.crimea.edu/arhiv/2012/nv_1-2012/006chorna.pdf.
21. Шестакова О.А. Методологічні аспекти формування механізму управління розвитком експортного потенціалу машинобудівного підприємства. *Ukrainian Journal of Applied Economics*. 2017. Volume 2. Issue 1. pp. 137-145.
22. Ямненко Г. Є. Механізм управління процесами розвитку підприємства. *Економічний простір*. № 106. 2016. с. 231-237.

References

1. Burmaka MM, Burmaka TM (2011). Management of enterprise development on the example of enterprises in the construction industry. Kharkiv: KhNADU.
2. Gaevskaya LM (2019). Motivational mechanism for managing the labor potential of the bakery industry. Eastern Europe: Economy, Business and Management. Issue 1 (18). С 91-94.
3. Garkusha O.Yu. (2014). Conceptual approach to the formation of a mechanism for managing the development of a winery. Bulletin of Kherson State University. Vip. 6. Ch. 2. S. 128-133.
4. Yeletsky S. Ya. (2016). Internal structure of the mechanism of management

of sustainable development of the enterprise. Economic Bulletin of Donbass. № 3 (45). Pp. 183-187.

5. Yereshko YO (2011). The essence and structure of the cash flow management mechanism of the enterprise. Economic Bulletin of NTUU "KPI": a collection of scientific papers. № 8. S. 20-25.

6. Yefimenko NA (2010). The mechanism of management of reproduction of quality of the fixed capital of the machine-building enterprises. Current economic problems. № 7 (109). Pp. 94-102.

7. Ladyko LN (2014). The mechanism of economic security of the enterprise: essence and structure. Scientific Bulletin of Poltava University of Economics and Trade. Series: Economic Sciences. № 3. pp. 123-126.

8. Lipentsev AV, Polyak OV (2008). The main directions of formation of mechanisms of rendering of administrative services by authorities. Theoretical and applied issues of state formation. № 2. Access mode: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/tppd/2008_2/08lavpov.htm / 08lavpov.htm.

9. Ponomarenko VS, Yastremskaya EN, Lutskovsky VM (2002). Enterprise management mechanism: strategic aspect. Kharkiv: Ed. HGEU.

10. Palamarchuk OM (2011). The essence and formation of the organizational and economic mechanism of enterprise competitiveness management Economic Bulletin of the University. Vip. 17/2. Access mode: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Evu/2011_17_2/Pa_x001D_lamarchuk.pdf.

11. Polinkevich OM (2020). Adaptive change management mechanism in business structures in the conditions of COVID-19. European scientific journal of Economic and Financial innovation. №2 (6). with. 173-182.

12. Poberezhets OV (2015). The mechanism of management of results of activity of the industrial enterprise. Economy: the realities of time. №6 (22). pp.199-205.

13. Prokhorova VV, Zalutska H. Ya., Us Yu. V. (2021). Formation of a motivational mechanism in the strategic management of a diversified enterprise. Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu. (1). 177-185.

14. Raevneva OV (2006). Enterprise development management: methodology, mechanisms, models: monograph. H. : VD "INZHEK". 496 s.

15. Svistunov O. (2021). The mechanism of management of technological updating of the enterprises of machine-building branch. InterConf, (39). Access mode: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/article/view/7841>.

16. Timchenko O., Cherepanova V. (2015). Economic mechanism of enterprise management. Technical progress and production efficiency. Bulletin of NTU "KhPI". № 59 (1168) p. 3-6.

17. Dergach AV, Dyugovanets OM, Gonchar GP (2021). Start-up management mechanism. Economy and state. № 8. S. 79-84.

18. Fursov OI (2010). Formation of organizational and economic mechanism of fixed assets management in the conditions of enterprise restructuring. State and

regions. Series: economics and entrepreneurship. № 1. S. 198- 205.

19. Tsvigun TV Risk management mechanism in the enterprise management system. Scientific Bulletin of the International Humanities University. with. 9-13.

20. Chorna OM, Matsneva OO (2012). The mechanism of enterprise profit management in Ukraine. Access mode: http://fbi.crimea.edu/arhiv/2012/nv_1-2012/006chorna.pdf.

21. Shestakova OA (2017). Methodological aspects of formation of the mechanism of management of development of export potential of the machine-building enterprise. Ukrainian Journal of Applied Economics. Volume 2. Issue 1. pp. 137-145.

22. Yamnenko GE (2016). The mechanism of management of processes of development of the enterprise. Economic space. №106. with. 231-237.

Виктория Владимировна Прохорова

доктор экономических наук, профессор,

Украинская инженерно-педагогическая академия, г. Харьков, Украина

Кристина Ярославовна Залуцкая

доктор экономических наук, доцент,

Национальный университет «Львовская политехника», г. Львов, Украина

Татьяна Александровна Маслак

аспирантка,

Национальный университет «Львовская политехника», г. Львов, Украина

**МЕХАНИЗМ УПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЕМ СОВРЕМЕННЫХ
ПРЕДПРИЯТИЙ ЯК АДАПТАЦИОННЕ ПРЕИМУЩЕСТВО ИХ
СТРАТЕГИЧЕСКОГО ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ**

Аннотация. Результативность принятых решений по развитию предприятия в стратегическом периоде зависит от эффективного механизма управления избранным направлением развития, сформированным адекватно условиям функционирования современных предприятий. Соответственно целью статьи является формирование и обоснование структуры механизма управления развитием предприятий с позиции основного ее адаптационного преимущества для эффективной стратегической деятельности предприятий в современных условиях функционирования.

Для достижения поставленных целей и решения основных исследовательских задач использованы следующие основные методы: теоретического обобщения; анализа и синтеза; декомпозиции и структурно-

логического анализа; сравнительного анализа, индукции и дедукции; систематизации и обобщения; структурно-логический.

Авторами обоснована необходимость формирования интегрированного механизма управления развитием предприятий как основная их адаптационная возможность к современным условиям функционирования за счет обеспечения долгосрочной конкурентоспособной деятельности. Описана структура интегрированного механизма управления развитием современных предприятий. Доказана целесообразность выделения в его составе отдельных локальных механизмов соответствующей специализации (механизм перманентной диагностики параметров развития; механизм обеспечения бизнес-активности; адаптационно-коммуникационный механизм; механизм достижения стратегических целей; мотивационный механизм; механизм интеллектуализации управленческого процесса; механизм эффективного распределения ресурсов; механизм обеспечения институциональной архитектоники; механизм управления дисбалансами развития), которые обеспечат оперативно-адекватное реагирование на многоаспектные изменения условий функционирования предприятия, а их взаимодействие будет способствовать сбалансированному наращиванию предприятием конкурентных преимуществ для эффективного функционирования в стратегическом периоде. Охарактеризованы каждый из выделенных локальных механизмов и описаны особенности взаимно обуславливающего их влияния между собой.

Ключевые слова: механизм управления развитием; стратегический период; локальные механизмы; конкурентные преимущества; адаптационное преимущество.

Victoria Vl. Prokhorova

Doctor of Economics, Professor,
Ukrainian Engineering and Pedagogics Academy, Kharkiv, Ukraine

Khrystyna Ya. Zalutska

Doctor of Economics, Associate Professor,
National University «Lviv Polytechnic», Lviv, Ukraine

Tatiana Ol. Maslak

graduate student,
National University «Lviv Polytechnic», Lviv, Ukraine

THE MECHANISM OF CONTROLLING THE DEVELOPMENT OF MODERN ENTERPRISES YAK ADAPTIVE ADVANTAGE OF THEIR STRATEGIC FUNCTIONING

Abstract. The effectiveness of decisions made on the development of the enterprise in the strategic period depends on the effective management mechanism of

the chosen direction of development, formed adequately to the conditions of functioning of modern enterprises. Accordingly, the purpose of the article is to form and substantiate the structure of the mechanism of enterprise development management from the standpoint of its main adaptive advantage for effective strategic activities of enterprises in modern conditions of operation.

To achieve this goal and solve the main research problems, the following main methods were used: theoretical generalization; analysis and synthesis; decomposition and structural-logical analysis; comparative analysis, induction and deduction; systematization and generalization; structural and logical.

The necessity of formation of the integrated mechanism of management of development of the enterprises as their basic adaptive possibility to modern conditions of functioning at the expense of maintenance of long-term competitive activity is substantiated. The structure of the integrated mechanism of management of development of modern enterprises is described. The expediency of allocating in its structure separate local mechanisms of the corresponding specialization (mechanism of permanent diagnostics of development parameters; mechanism of business activity; adaptation-communication mechanism; mechanism of achievement of strategic goals; motivational mechanism; mechanism of intellectualization of management process; mechanism of efficient allocation of resources; mechanism of institutional architecture; mechanism of development imbalances management) which will provide operatively-adequate reaction to multifaceted changes of conditions of functioning of the enterprise is proved, and their interaction will promote balanced increase of the competitive advantages for effective functioning in the strategic period. Each of the selected local mechanisms is characterized and the features of their interdependent influence among themselves are described.

Keywords: development management mechanism; strategic period; local mechanisms; competitive advantages; adaptive advantage.